

44 *gündük Vətən müharibəsində Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli ordumuzu işgal altında olan torpaqlarımızı azad etdi. Bu gün bu torpaqlara yeni həyat vermək üçün bütün qüvvələr səfərbər edilib, dağlılan şəhər və kəndlərimizdə bərpa və quruculuq bərpa işləri davam etdirilir. Dövlətimiz öz torpaqlarını azad etməklə tarixi inkişafının irimiqyaslı bərpa-quruculuq layihələri ilə səciyyələnən, dayanıqlı sülhə, tərəqqiyə əsaslanan və bir çox ölkələr üçün nümunə olan yeni mərhələsinə qədəm qoymuşdur.*

İşgaldən azad edilmiş ərazilərə Böyük Qayıdışın Azərbaycanın 2030-cu ilədək beş Milli Prioritetindən biri kimi müəyyən olunması, Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasının işgaldən azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Programı"nın təsdiq edilmesi, qəbul olunmuş digər sənədlər və həyata keçirilən məqsədyönlü və genişmiqyaslı layihələr yeni inkişaf mərhələsindəki hədəflərə çatmağa xidmət edərək dövlətimizin Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun dirçəlişində, əhalinin dayanıqlı məskunlaşmasında və davamlı iqtisadi inkişafın təmin olunmasında məqsədyönlüyüünü göstəricisidir. Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun

ANTİTERROR TƏDBİRLƏRİ NƏTİCƏSİNDE AĞDƏRƏ ŞƏHƏRİ SEPARATÇILARDAN TƏMİZLƏNDİ

2023-cü il sentyabrın 20-də Azərbaycan Ordusunun Qarabağda keçirdiyi lokal xarakterli antiterror tədbirləri nəticəsində Ağdərə şəhəri separatçılardan temizləndi. Prezident İlham Əliyev oktyabrın 15-də Ağdərə şəhərində Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağını ucaltdı. Dövlətimizin başçısı noyabrın 8-də Xankəndi şəhərində Vətən müharibəsində əldə edilən Zəfərin üçüncü ildönümünə həsr olunan hərbi paraddakı çıxışında bununla bağlı dedi: "Oktyabrın 15-də Ağdərədə, Əsgəranda, Xocavənddə, Xocalıda və Xankəndidə mən Azərbaycan Bayrağını qaldırdım. Bundan böyük xoşbəxtlik ola bilməz-həm mənim üçün, həm sizin üçün, həm Azərbaycan xalqı üçün, həm də bütün dünya azərbaycanlıları üçün". Beləliklə, Prezident, Ali Baş Komandan İlham

Böyük Qayıdış: Ağdərənin Həsənəriz kəndinə ilk köç

olaraq, işgaldən azad edilmiş ərazilərə Böyük Qayıdış davam edir.

İLKİN MƏRHƏLƏDƏ KƏNDƏ 25 AİLƏ - 91 NƏFƏR KÖCÜRÜLÜB

Ağdərə rayonunun yenidən qurulan Həsənəriz kəndi də daimi sakinlərini qəbul etməye artıq hazırlıdır. Martin 3-də respublikanın müxtəlif ərazilərində yataqxana, sanatoriya və inzibati binalarda müvəqqəti məskunlaşmış ailələrdən ibarət növbəti köç karvanı Ağdərə rayonuna çatıb. Belə ki, Ağdərə rayonunun Həsənəriz kəndinə ilk köç edənlər respublikanın müxtəlif yerlərində, əsasən yataqxanalarда, sanatoriya və inzibati binalarda müvəqqəti məskunlaşmış ailələrdir. İlk mərhələdə kəndə 25 ailə - 91 nəfər köçürülləb.

Doğma yurda qayıdan sakinlər hərtərəfli dövlət qayğısı ilə əhatə olunublar. Qeyd edək ki, hazırda Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda, ora köçürürlən keçmiş məcburi köçkünərlər yanaşı, bu bölgədə aparılan layihələrin icrasında çalışan, həmçinin ayrı-ayrı dövlət qurumlarının yerli bölmələrində xidməti vəzifələrini yerinə yetirən, yenidən fəaliyyətə başlamış səhiyyə, təhsil, mədəniyyət, turizm, sənaye, energetika müəssisələrində işləyen, ümumilikdə, 40 minə yaxın insan yaşayır.

RƏŞADƏTLİ ORDUMUZUN SARSIDICI ZƏRBƏSİ

1993-cü il iyulun 7-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin hərbi birləşmələri Xankəndidən 62 kilometr şimalda yerləşən və ümumi ərazi 1705 kvadratkilometr olan, həmçinin keçmiş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin tərkibinə daxil olan beş inzibati rayondan

birini - Ağdərə rayonu və onun kəndlərini işgal etdirilər. İşgala qədər Ağdərənin 14 kəndində (Sırxavənd, Bəşirler, Qaraşlar, Qaralar, Baş Güneypəye, Orta Güney, Xatınbəyli, Manıklı, Tellibinə, Narınclar, Çərəktar, İmərət-Qərvənd, Umidlu, Yeni Qaralar) və Gəncxana sovxoza qəsəbəsində 14 mindən çox azərbaycanlı yaşamış və işgal zamanı rayonun bütün əhalisi öz doğma yurdlarından məcburən köçküň düşərək Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində məskunlaşmışdır. Əsasən dağlıq, şərqi hissəsi isə düzənliklərdən ibarət olan Ağdərə faydalı qazıntılarla - polimetəl yatağı, əhəngdaşı və gipsəl zəngindir. Ağdərə Qarabağın mühüm kənd təsərrüfatı rayonlarından biridir. İqtisadiyyatında üzümçülük, taxılçılıq, tütünçülük və heyvandarlıq əsas yer tuturdu.

Azərbaycan Ordusunun şanlı qəlebələrindən olan 2016-cı ilin Aprel döyüşləri nəticəsində Füzuli və Cəbrayıl rayonları ilə yanaşı, Ağdərə rayonunun da ərazisinin bir hissəsi işgaldən azad edildi. Rəşadətli Ordumuzun sarsıcı zərbəsi ilə Ağdərə rayonunun Talış və Seysulan kəndləri düşməndən təmizləndi.

Ağdərənin tarixi memarlıq abidələri və qədim körpüləri, müqəddəs ziyanətgahı Ulduztəpə piri də düşmən tapdağında qal-

mışdı. Memarlıq abidələrindən Vəngli kəndindəki məşhur Gəncəsər alban məbədi, Kolatağ kəndində müqəddəs İako məbədi (635-ci il), Talış kəndi yaxınlığında Urek məbədi (XII əsr), Tərtər çayının yuxarı axarında məbəd (XIII əsr), Hatem Məlik qalası və bir çox qədim məbədlər və tarixən salınmış körpülər, eləcə də bütün abidələr Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən dağdırıldı və məmənsənilib.

Ermenistan Ağdərəni işgalda saxladığı dövrə rayonun sərvətləri talaş edərək beynəlxalq hüquqa zidd əməllər həyata keçirdi.

Tərtər çayı üzərində salınmış Sərsəng su anbarı ilə əlaqədar yaranmış vəziyyətə görə ciddi narahatlıq Avropa Şurası Parlament Assambleyasının 2085 sayılı qətnaməsində öz əksini tapdı. Həmin qətnamədə qəsdən sünə ekoloji böhranın yaradılması "ekoloji təcavüz" kimi qiymətləndirildi, Sərsəng bəndinin baxımsızlığının xeyli sayıda insan itki və yeni humanitar böhranla müşayiət olunan felakətə nəticələnə biləcəyi vurğulandı. Bu qətnamədə Ermənistan silahlı qüvvələrinin Sərsəng bölgəsindən dərhal geri çekilməsi, Ermənistan hakimiyətinin su ehtiyatlarından münaqışə tərəflərinin yalnız birinin xeyrinə siyasi təsir, yaxud təzyiq vasitəsi kimi istifadə etməsini dayandırması tələb edildi.

Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın suverenliyi tam şəkildə bərpa edildi.

Bugünkü Azərbaycan reallıqları deməyə esas verir ki, sabitlik, təhlükəsizlik və inkişaf 21 illik tariximizi xarakterize edən əsas amillərdir. Əlbəttə ki, güclü dövlət və güclü Liderlik bize Zəfərimizi yaşıtdı. 30 ilə yaxın işgaldə olan torpaqlarımız Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə azad olundu. Xalq-iqtidár birliyi, ordu quruculuğu burada önəmli faktor olduğunu qeyd etməliyik. Zəfər qazanmış Azərbaycanı daha uğurlu gələcək gözləyir. Qarabağ və Şərqi Zəngəzur yeni inkişaf dövrünü yaşıyır. "Dəmir Yumruğu"nun yaratdığı yeni reallıqlarla hər kəs hesablaşmalıdır. Dövlət başçısının Qarabağ və Şərqi Zəngəzur yaşıl enerji bölgələri elan edib və həmin ərazilərin sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı nəzərdə tutulan layihələr icra olunmadadır. Vurğulamaq yerinə düşər ki, Azərbaycanın yaratdığı yeni reallıqlar regional sülh, sabitlik, təhlükəsizlik baxımından strateji əhəmiyyət kəsb edir.

Azərbaycan bu gün quruculuq meydanında da imza atlığı lahiyələri ilə sözünü deyir. İşgaldən azad olunan ərazilərdə böyük abadlıq-quruculuq işləri davam etdirilir. Bildiyimiz kimi, azad olunmuş Qarabağ və Şərqi Zəngəzur yaşıl enerji zonası elan edilmişdir. "Azərbaycan Respublikasının işgaldən azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Programı"nın icrası nəticəsində nəzərdə tutulan hədəf göstəricilərinə uyğun olaraq 2026-cı ilədək ərazilərdə görülmələk işlər əhalinin təhlükəsizliyinin təmin olunmasına, eləcə də etibarlı, keyfiyyətli və dayanıqlı infrastruktur təminatın həyata keçirilməsinə su, qaz, elektrik, istilik və s. infrastrukturun yenidən qurulmasına və s. yönəldililər.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI